

تولد زین الدین علی بن احمد (شهید ثانی) در سال 911 هجری قمری

خلاصه ای از زندگی این بزرگ مرد عرصه دین و دانش:

ولادت:

فقیه عالیقدر و دانشمند بزرگوار شیعه، زین الدین بن نورالدین شیخ علی بن احمد عاملی جبعی، معروف به (شهید ثانی) در سیزدهم شوال 911 هجری قمری، در یک خانواده علم و فقاقت متولد شده و اهل جبل عامل است جد ششم او صالح نامی است که شاگرد علا مه حلی بوده است ظاهراً اهل طوس بوده است، از این رو که شهید ثانی، گاهی (الطوسی الشامی) امضاء می کرده است.

تحصیلات:

تحصیلات مقدماتی را نزد پدر بزرگوارش گذراند سپس به قریه (میس) رفت و نزد شیخ علی بن عبدالعالی میسی کتابهای شرائع الاحکام محقق حلی، و ارشاد علا مه حلی، و کتاب قواعد علا مه را نزد او خواند.

و بعد از چندی به (کربک نوح) رفت و نحو و اصول فقه را نزد سید جعفر کرکی، نویسنده کتاب (المحجة البیضا) فرا گرفت، و در سال 934 هجری قمری مجدداً به (جبع) بازگشت و سال 937 هجری قمری به (دمشق) مسافرت کرد و نزد شیخ محمد بن مکی حکیم و فیلسوف بزرگوار، پاره ای از کتب طب و حکمت و هیأت را فرا گرفت و در درس شیخ احمد جابر شرکت جست و کتاب (شاطبیه) را که در علم قرائت و تجوید بود، آموخت.

او سال 938 هجری قمری دوباره به (جبع) بازگشت و از آنجا عزم سفر به دمشق نمود مدتی کوتاه در دمشق درنگ کرد و کتاب (صحیح مسلم و صحیح بخاری) را در مدرسه (سلیمیه) نزد (شمس الدین طولون) قرائت کرد و سپس در نیمه ربیع الاول سال 942 هجری قمری به صوب مصر حرکت نمود و نزد شانزده استاد بر جسته و دانشمند به اندوختن ذخایر علمی در علوم عربی، اصول فقه، هندسه، معانی، بیان، عروض، منطق، تفسیر و سایر علوم دیگر مشغول شد.

در سال 944 هجری قمری ماه صفر، بار دیگر به موطن خود (جبع) مراجعت کرد و در سال 948 هجری قمری مسافرت به (بیت المقدس) رادر پیش گرفت و در محضر شیخ شمس الدین بن ابی اللطیف مقدسی، قسمتی از کتاب صحیح مسلم و بخاری را کسب علم نمود و از این استاد اجازه روایت گرفت و پس از آن به موطن خود مراجعت نمود.

پس از آن به (صوب روم شرقی) عزم سفر کرد و در هفدهم ربیع الاول سال 949 هجری قمری از طریق دمشق و حلب وارد قسطنطنیه گردید.

مدت توقف شهید ثانی در قسطنطنیه چهار ماه به طول انجامید و در طول این مدت کوتاه با سید عبدالرحیم عباسی، نویسنده کتاب (معاهد التنصیص) آشنا و با او مجالست نمود و از محضرش استفاده های علمی وافری نمود. در یازدهم رجب از طریق عراق به جبع بازگشت و در مسیر بازگشت به زیارت مرقد ائمه اطهار (علیه السلام) نائل گردید که این مراجعت با پانزدهم صفر سال 953 هجری قمری همزمان بود او سرانجام در بعلبک اقامت گزید.

اساتید:

شهید ثانی (ره) مسافرت های متعددی داشته است که از جمله به: مصر، دمشق، حجاز، بیت المقدس، عراق و استانبول می باشد و از هر خرمی خوشه هایی چیده است، تنها اساتید سنی او را دوازده تن نوشته اند.

تدریس:

وی مردی جامع بوده است علاوه بر فقه و اصول، از فلسفه، عرفان، طب و نجوم هم آگاهی داشته است، فوق العاده زاهد و متقی بوده است شاگردانش در احوالش نوشته اند: که در ایام تدریس شبها به هیزم کشی برای گذران زندگی می رفت و صبح به تدریس می نشست مدتی در بعلبک به پنج مذهب (جعفری، حنفی، شافعی، مالکی و حنبلی) تدریس می کرده است.

شاگردان:

بسیاری از بزرگان از محضر شهید ثانی کسب علم نموده اند که از بین آنها می توان: (ابن العودی) و شیخ حسین بن عبد الصمد حارثی (پدر شیخ بهائی) را نام برد.

تألیفات شهید ثانی از (روض الجنان) آغاز و به (الروضة البهیة) از لحاظ تاریخ تألیف پایان می یابد.

گفتار بزرگان:

1- در کتاب (امل الامل) آمده است که شهید ثانی پس از شهادت، دو هزار مجلد کتاب از خود به جای گذاشت که دوپست عدد آن به خط خود شهید بزرگوار بوده و تعدادی از آن از آثار علمی او و مقداری نیز از مؤلفات دیگران بوده است.

2- شیخ حسین بن عبدالصمد حارثی، پدر شیخ بهایی می گوید: روزی بر شهید ثانی وارد شدم و او را متفکر یافتم او در خویشتن فرو رفته بود علت این حالت را از او جویا شدم، به من گفت: برادرم! چنین می پندارم که من دومین شهید باشم، زیرا درعالم رؤیا سید مرتضی علم الهدی را دیدم که مجلس ضیافتی تشکیل داده و علما و دانشمندان امامیه و شیعه در آن

شرکت داشتند وقتی من وارد مجلس شدم، سید مرتضی از جا برخاست و به من تهنیت گفت و دستور داد که در کنار استاد (شهید اول) بنشینم .

در رساله (مسائل السید بدر الدین الحسن الحسینی) که سید مذکور از شیخ حسین بن عبدالصمد پدر شیخ بهایی در این رساله پرسشهایی را مطرح کرده، چنین آمده است :

سؤال : استاد و مولای ما درباره داستانی که از شهید ثانی نقل می شود، چه عقیده ای دارد؟
که شهید ثانی از نقطه ای از استانبول (قسطنطنیه) عبور می کرد، شما نیز همراه او بودید شهید ثانی به شما گفت : قریبا شخص عالیقدری در این نقطه کشته می شود آیا این قضیه درست است ؟
جواب فرمودند : آری .

بدین سان چنین پیش بینی صورت گرفت و من مخاطب او در این پیش بینی بودم و به ما نیز چنین گزارش دادند که استاد در همان نقطه به شهادت رسید و این حادثه را از طریق مکاشفه نفسانی بر خویش، پیش بینی و آینده نگری کرده بود.
3- مرحوم خوانساری صاحب روضات الجنات، درباره شهید ثانی چنین می گوید: تا کنون در جمع دانشمندان بزرگ و برجسته شیعه کسی را به یاد ندارم که از لحاظ شکوه شخصیت، سعه صدر، خوش فهمی، حسن سلیقه، داشتن نظم و برنامه تحصیلی، کثرت اساتید، ظرافت طبع، معنویت سخن و پختگی و بی نقص بودن آثار علمی به پای او برسد، بلکه این استاد بزرگوار در تخلق به اخلاق الهی و قرب منزلت، چنان می نمایاند که تالی تلو معصوم (علیه السلام) است و بلافاصله در رده پس از معصومان (علیه السلام) قرار دارد .
خصوصیات اخلاقی:

شهید ثانی با داشتن چنین مقام و شخصیت برجسته علمی و فقهی، در تامین پاره ای از ضروریات معاش شخصا تلاش می کرد نوشته اند: وقتی هوا تاریک می شد و شب فرا می رسید، الاغی را که مرکب سواری او بود از خانه بیرون می آورد و به خارج شهر می راند و هیزم فراهم می آورد و بار بر آن می نمود و بدین وسیله سوخت منزل را برای خانواده اش فراهم می ساخت .

از برکات وجودی این شخصیت بزرگوار، با این فضائل روحی و معنوی، فرزند برومندی همچون علا مه بزرگوار و دانشمند پارسا و ژرف نگر، ابو منصور جمال الدین حسن (صاحب معالم) به ثمر رسید که آثار گرانبهایی در اصول فقه و سایر علوم اسلامی به دنیای شیعه ارمغان آورد.

شهید ثانی به هنگام میزبانی از واردین بی اختیار می گشت و در پذیرایی از میهمانان و تامین حوائج متقاضیان در حد ایثار و فداکاری می کوشید.
وفات (شهادت):

مؤلف کتاب لؤلؤة البحرين می نویسد: در بعضی از کتب و منابع معتبر راجع به کیفیت دستگیری و شهادت شهید ثانی دیدم که به دستور سلطان سلیم پادشاه روم (ترکیه فعلی) در مکه در خود مسجد الحرام پس از اقامه نماز عصر دستگیر شد و در یکی از خانه های مکه تحت نظر به سر برد سپس او را از راه دریا به قسطنطنیه بردند و در آن شهر او را شهید کردند و شهادت او در سال 966 هجری قمری رخ داده است .

مدت سه روز جسد او بر روی زمین ماند و کسی او را دفن نکرد سرانجام جسد شریف او را به دریا افکندند و در يك روایت دیگر آمده است که: شهید ثانی نیز مانند همه شهدای فضیلت، قربانی مطامع دنیوی فردی فرومايه گشت .
دو نفر از مردم (جبع) برای مرافعه و محاکمه به شهید ثانی مراجعه کردند او نیز طبق موازین دینی و ضوابط شرعی، دعوی را فیصله داد طبیعی است در مرافعات، هردو طرف منتفع نیستند، نتیجه به نفع یکی از طرفین و به ضرر دیگری فیصله یافت شخص محکوم از این داوری به خشم آمد و نزد قاضی (صیدا) رفت و از او سعایت کرد که شهید ثانی رافضی و شیعه است قاضی جریان را به سلطان سلیم اطلاع داد از طرف او برای دستگیر کردن شهید، شخصی مأمور شد، همزمان با ورود مأمور کذایی، استاد درانگورستان خود مشغول تألیف کتاب بود که مأمور موفق به دستگیری او نشد، چون به خاطر شهید گذشت که به سفر حج برود مقدمات سفر مکه را آماده ساخت و در محملی که با روپوش بود نشست تا کسی او را نبیند و نشناسد.

قاضی صیدا به سلطان روم (عثمانی) نامه ای نوشت که در بلاد شام (سوریه) مردی عالم زندگی می کند که بدعت گزار و بیرون از مذاهب چهارگانه اهل سنت و دست اندر کار نشر و تبلیغ عقائد خود می باشد سلطان سلیم شخصی به نام (رستم پاشا) را که وزیر او بود، برای دستگیری شهید مأمور ساخت و گفت باید او را زنده دستگیر کنی تا با دانشمندان استانبول (قسطنطنیه) مباحثه کند و از عقائد او تفتیش شود تا سرانجام از مذهب و آئین او مطلع گردند رستم پاشا به جبع آمد و از شهید پرس و جو کرد به او گفتند که به سفر حج رفته است این مأمور در اثنا راه مکه به شهید ثانی رسید و او را دستگیر کرد شهید ثانی به او گفت : به من مهلت ده تا سفر حج را به انجام رسانم و پس از انجام مناسک به هر صورتی که دلخواه توست با من عمل کن .

رستم پاشا راضی شد. پس از پایان مراسم حج، شهید را به روم (عثمانی) برد آنگاه که او را وارد کشور عثمانی نمود، درراه به شخصی برخوردند آن شخص از مأمور سؤال کرد که این مرد کیست ؟

گفت از دانشمندان شیعه امامیه است که بر حسب مأموریت او را نزد سلطان می برم آن شخص گفت : تو درباره این مرد در اثنا راه کوتاهی کرده و او را آزار رسانده ای، ممکن است در حضور سلطان از تو شکایت کند و دوستان و یاران او نیز به

حمایت و دفاع از وی برخیزند و برای تو موجبات ناراحتی و احیانا قتل فراهم کنند صلاح در این است که در همین جا سرش را از بدن جدا کنی و سر بریده او را نزد سلطان ببری این مرد فرومایه و پست فطرت در کنار دریا استاد بزرگوار را شهید کرد آنگاه سربریده او را حضور سلطان آورد سلطان بر او برآشفته و سخت او را مورد توبیخ قرارداد و به وی گفت: من تو را مأمور ساخته بودم که او را زنده بیاوری، بنابراین به چه مجوزی او را کشتی؟

سید عبدالرحیم عباسی که با شهید ثانی سابقه دوستی و آشنایی داشت، با دیدن سر بریده شهید ثانی سخت متأثر گردید و سعی کرد تا سلطان را وادارد که این مردپلید را به قصاص خود برساند بالاخره مساعی او مؤثر واقع شد و رستم پاشا به جرم این جرم بزرگ، محکوم به مرگ گردید.

تولد «ابوعبدالله محمدبن اسماعیل بخارایی» در سال 194 هجری قمری

«ابوعبدالله محمدبن اسماعیل بخارایی» مشهور به بخاری در سال 194 هجری قمری در شهر بخارا دنیا آمد. او صاحب یکی از شش کتاب عمده موسوم به صحاح سیئه است. بخاری در پی گردآوری حدیث به خراسان، عراق، مصر و شام سفر کرد و احادیث بسیاری جمع آوری کرد که بیش از 600000 حدیث است. وی همچنین صاحب نخستین کتاب صحیح است. گفتنی است که کتابهای صحیح بخاری و صحیح مسلم به صحیحین مشهورند.

درگذشت آیت الله شیخ محمدطه نجفی در سال 1323 هجری قمری

آیت الله شیخ محمدطه نجفی از مجتهدان و عالمان تبریزی الاصل در سال 1323 هجری قمری در نجف اشرف درگذشت. ایشان سالیان متمادی از محضر علمای بزرگ استفاده کرد و در کنار آن خود نیز به تحقیق در علوم دینی پرداخت. آیت الله طه در فقه، اصول، تفسیر، رجال و ادبیات عرب دانشی درخور توجه کسب کرده بود و علم خویش را با تواضع بسیار در اختیار دانش پژوهان می گذاشت. از تألیفات طه نجفی «الانصاف فی تحقیق مسائل الخلاف و أصالة البرائة» را می توان نام برد.

عزیمت حضرت امام خمینی(ره) از عراق به کویت در سال 1357 هجری شمسی

در پی منع فعالیتهای سیاسی- مذهبی حضرت امام خمینی(ره) در کشور عراق و ایجاد محدودیتهایی از سوی رژیم بعثی حضرت امام خمینی(ره) در کشور عراق و ایجاد محدودیتهایی از سوی رژیم بعثی، حضرت امام خمینی(ره) در سال 1357 هجری شمسی عراق را به قصد کشور کویت ترک کردند. اما دولت کویت به سبب حفظ روابطش با رژیم شاه از ورود و اقامت حضرت امام(ره) به کویت امتناع ورزید. به دنبال این اقدام دولت کویت امام خمینی به فرانسه مهاجرت کردند. اعمال و مخالفت های رژیم کویت و عراق موجبات خشم ملت مسلمان و انقلابی ایران را که حساس ترین روزهای مبارزه با رژیم ستمشاهی را می گذراندند فراهم آورد.